

KİTLE

Sahibi: Mehmet Yücel/Sorumlu Müdür: İhan Eryılmaz/Yönetim
Yeri: Çemberlitaş Piyerloti Cad. 87/0 - İSTANBUL, Düzgi, Bas
lar: ÖZGÜR Gazetecilik ve Matbaacılık İşletmesi son baskı tarihi
26 Nisan 1975

1 MAYIS ÖZEL SAYISI

1 Mayıs

İşçiler, bugün bizim günümüz yürüyelim ileri aydınlıktır önümüz

Bugün 1 Mayıs. Bugün işçi sınıfının 8 saatlik işgünü hakkını, zulmü kendisine üç öğün zevk edinen patronlardan, bileğinin hakkıyla söke söke aldığı gündür. Bu gün bütün ülkelerde, siyahı, beyazı, sarısıyla, genç, ihtiyar, kadın, erkek, tüm değer yaratıcıların, bütün ülkelerin işçilerinin zafer günüdür.

Bundan seksen beş yıl önce, patronların amansız baskı ve zulümlerine, işçileri günde 14-16 saat öldürücü çalıştırarak sömürmelerine karşı, Amerikan işçi sınıfının, bir elin beş parmağı gibi biraraya gelerek «dur» dediği ve 8 saatlik işgünü, şehitler vererek kazandığı gündür. O günden beri, 1 Mayıs, bütün ülkelerin işçilerine, patronların bozuk düzenlerinden kurtulmak ve üretkenlik yönetenler olacağı bir düzeni sağlamak için, daha çok bir araya gelmelerinin, daha sıkı örgütlenmelerinin gerektiğini hatırlatan geleksel bir gün olarak kaldı. O gün bu gündür, bütün dünyada 1 MAYIS, işçilerin günü olarak kutlanır oldu. Bu günlerde, işçiler daha çok kenetlenir, birlik ve dayanışmalarını daha da güçlendirirler.

Dünyanın birçok kapitalist ülkesinde olduğu gibi, Türkiye'de de, 1 Mayıs amacından sapıtılmak istenmiştir. İşçilerimizin bu zafer gününü kutlamalarını engellemek için her türlü baskı uygulanmış, her türlü oyun tezgâhlanmıştır. Bunlardan biri de, bu günü, işçilere Bahar Bayramı olarak yutturmak çabasıdır. Bu çünü amacından sapıtmak isteyenler sadece patronlar olmamıştır. Güdümlerine aldıkları işçi sınıfı hainleri, sermayenin kuyruğuna takılmış sendikacılar da, işçi sınıfını sokağa atma «hakkı»ndan başka bir şey olmayan lokavtı da barındıran 274-275 sayılı kanunun kabul tarihi olan 24 Temmuz'u işçi Bayramı diye yutturmak isetmişlerdir.

Ama işçi sınıfımız patronların ve usaklarının bu baskılarına boyun eğmemiştir, eğmeyecektir.

Bundan 55 yıl önce, baskılarla engellenmek istenen bir başka 1 Mayıs gününde Türkiye'li işçiler, Sakarya tren istasyonunda şöyle bağırıyorlardı: **BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN.**

Bugün, aynı sözü bütün gücümüzle biz de haykırıyoruz.

TSİP'nin 1 Mayıs bildirisi

İşçiler, kardeşler;

1 Mayıs bizim günümüzdür. 1 Mayıs bütün ülkelerin işçilerinin sömürüye, insanın insana kulluğuna, baskı ve zulme karşı, tek bir yumruk olarak dikildikleri gündür. 1 Mayıs, bütün ülkelerin işçilerinin uluslararası dayanışmalarını, sınıf kardeşliklerini, tek bir yumruk, tek bir güçlü ses olduklarını, bütün dünyanın sömürücülerine, halk düşmanlarına, özgürlük düşmanlarına haykırdıkları gündür. 1 Mayıs işçi sınıfının mücadele tarihinde şehitler verdiği bir gün işçi sınıfının mücadelesinin ve birliğinin tarihi sembolüdür.

Bundan 84 yıl önce, 8 saatlik işgünü için direnen Amerikalı işçilerin üzerine, Amerikan egemen sınıfları hunharca saldırmış ve kan dökmüşlerdi. Ama işçiler yılmadılar ve güçlü bir mücadeleyle 8 saatlik iş gününü gerçekleştirdiler.

İşte o zamandan beri bütün ülkelerin işçileri 1 Mayıs'ları işçi sınıfının dayanışmasının ve kardeşliğinin, kahırlı mücadelesinin ve zaferinin, uluslararası günü olarak kutlarlar.

Egemen güçler, sömürücüler 1 Mayıs'lardan bu yüzden korkar. 1 Mayıs'ları bu yüzden engellemek isterler. 1 Mayıs'larda işçi sınıfının kendi gücünü daha iyi gördüğünü, yeni bir güç kazandığını, sınıf dayanışmasını ve mücadele azminin perçinlediğini bilirler.

Türkiye'de de egemen güçler 1 Mayıs'ın anlamını gizlemek, sapıtmak için, 1 Mayıs'ların işçi sınıfının bayramı olarak kutlanmasını engellemek için ellerinden geleni ardına koymamışlardır.

İşçiler, Kardeşler;

1 Mayıs bize yutturulmak istendiği gibi Bahar Bayramı değildir, bir eğlence günü değildir. 1 Mayıs bütün ülkelerin işçilerinin direniş ve mücadele günüdür. 1 Mayıs İşçi Bayramıdır.

1 Mayıs, bütün ülkelerin işçilerine ve Türkiye işçi sınıfına kutlu olsun.

Hep bir ağızdan türkü söyleyip,
Hep beraber sulardan çekmek ağrı,
Demiri oya gibi işleyip hep beraber,
Hep beraber sürebilmek toprağı
Ballı incirleri hep beraber

Yiyebilmek,

Yârin yanağından gayrı her şeyde,

Her yerde

Hep beraber

Diyebilmek

İçin

İLERİ!...

İşçi sınıfımızın 1975 yılı 1 Mayıs'ında acil, ekonomik - demokratik ve siyasal talepleri

Bu talepler Türkiye İşçi Sınıfının acil talepleridir. İşçi sınıfı bu talepler uğruna yıllardır mücadele vermektedir. Ancak bütün bu haklı taleplerin gerçekleşmesi, egemen sınıflara kabul ettirilecek bu hakların alınması, güçlü bir örgütlü mücadele ile mümkündür.

İşte Türkiye Sosyalist İşçi Partisi bu amaçla kurulmuştur.

TSİP egemen sınıfların aleti olan, halkın çıkarlarını hiçe sayan burjuva partilerinin maskesini indirmek, işçi sınıfının bağımsızlık-demokrasi-sosyalizm mücadelesine öncü olmak için kurulmuştur. TSİP on aydır bütün baskılara rağmen, işçi sınıfının mücadelesini sürdürmektedir ve sürdürecektir.

İşçi sınıfının acil demokratik - Ekonomik Siyasal taleplerinin gerçekleştirilmesi için, iş-ekmek — hürriyet mücadelesini örgütlü bir şekilde yürütmek için, TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ'nde birleşelim.

1 Mayıs İşçi sınıfının dayanışma günüdür

Bütün dünya işçilerinin «Birleşme ve Dayanışma Günü» olarak kutladıkları 1 Mayıs günü geleceği nereden doğmuştur?

1 Mayıs işçilerin «8 saatlik İş Günü» mücadelesinden doğmuştur. Amerikan işçi sınıfı, «Daha uzun iş günü, daha düşük ücret» için, işçileri sa ve ekmekle yaşamaya zorlayan Amerikan Kapitalizmine karşı «8 saatlik işgünü ve daha iyi ücret» için mücadele bayrağını açtı. Amerika'nın çeşitli şehirlerinde kömür işçileri, demiryolları, işçileri, maden işçileri ve bütün işçiler direniler, gösteriler yapıyorlar, bunlarda işçi sınıfının en haklı talebini dile getiriyorlardı. Sermaye dünyası ise işçileri susturabilmek için her şeyi deniyordu. Güvenlik kuvvetleri, grev kırıcılar, ajanlar hep kapitalistlerin emrindeydi. İşçi sınıfının sesini kanla basturmaya çalışıyorlardı. İşçiler ise her verdikleri şehitle sanki yeni baştan doğar gibi, daha güçlü bir mücadeleye giriyorlardı.

Amerikan işçi Sendikaları Kongresi, sekiz saatlik işgünü, mücadele ile almaya karar verdi. Bunun için 1 Mayıs 1886 tarihini seçti. İşçiler istekleri kabul edilene kadar genel grev ve gösteri yapmayı kararlaştırdılar.

1 Mayıs 1886 günü 80 bin işçi, ülke çapında genel greve gittiler. O gün bütün fabrikalar durdu. Trenler, vapurlar çalışmadı, limanlarda gemiler yüklenmedi ve boşaltılmadı. İşçiler gerçek efendilerinin kendileri olduğunu, bütün dünyaya haykırıyorlardı. Fakat parabalaları ve onların iktidarları için bu tahammül edilmez bir durumdu. İşçilerin üzerlerine askeri birlikler gönderildi. Bütün suçları insanca yaşamak hakkını dile getirmek olan işçilere insafsızca kursun sıkılıyordu. Yüslerce yaralı ve şehit vererek devam eden büyük işçi direnişinin, sömürücülerin yarattığı bu vahşetin en kanlısı Sıkago'da geçti. Ve burada olayların yöneticisi olarak sekiz işçi önderi tevkif edildi. Bunlardan beşi idam edildi, diğerleri ise ömür boyu kalehentiğe mahkum edildiler. Bir zaman sonra bu işçilerin sucsuz olduğu anlaşıldı, ama iş isten geçmişti artık. Bu sekiz işçi, Uluslararası İşçi Hareketi tarihinde Sıkago'nun sekiz kurbanı diye bilinirler. Bu masumların kutsal anlarını Bütün Dünya İşçi sınıfı 1 Mayıs'da saygıyla anar.

Bu olaydan üç yıl sonra, Sosyalist Partilerin Uluslararası örgütü olan II. ENTERNASYONEL'in birinci kongresi, bir yandan bu zulüm hareketlerini protesto etmek, diğer yandan «Sekiz Saatlik İş Günü» isteğini daha kuvvetle dile getirmek için bütün dünya işçilerinin, uluslararası bir gösteri düzenlemesine karar verdi. Bu gösteri gününün tarihi olarak Amerika Çalışma Federasyonu'nun sekiz saatlik iş günü mücadelesi için seçtiği 1 Mayıs'ı kabul etti.

1890 senesi 1 Mayıs'ında yapılan uluslararası genel grev ve gösteriler bütün memleketlerde o kadar basarı ile yürüdü ki, 1891 yılında toplanan II. Enternasyonel'in ikinci kongresi bu gösterilerin her yıl yapılmasını kararlaştırdı.

Böylece o yıldan itibaren her yıl, 1 MAYIS GÜNÜ. BÜTÜN DÜNYA İŞÇİLERİNİN BİRLEŞME VE DAYANISMA GÜNÜ OLARAK KABUL EDİLDİ VE BÖYLE KUTLANDI.

- Referandum hakkı kanunlaşmalıdır. Sendika kamızı gizli oy - açık tasnifle kendimiz seçeceğiz.
- Grevler ertelenemez, engellenemez ve yasaklanamaz. Kimşenin, hiç bir mercinin grev yasaklama hakkı olmamalıdır.
- Genel grev, siyasal grev, dayanışma grevleri hakkını kanunlaşmalıdır.
- Lokavt kaldırılmalıdır. Her türlü toplu işten çıkarma lokavt sayılmalıdır.
- İş Kanununun 13. 17. ve 21. maddeleri ve benzeri faşist maddeleri iptal edilmelidir.
- Patronların işçileri sorgusuz ve sualsiz işten çıkarması yasaklanmalıdır.
- İşyerlerinde işçilerin seçeceği bir işçi disiplin kararı dışında hiçbir işçi işten atılmamalıdır
- İşyerlerinde üretimin denetlenmesine işçiler de katılmalıdır.
- İşçi — memur ayrımı kaldırılmalıdır.
- Bütün çalışanlara sendikalaşma ve grev hakkı tanınmalıdır.
- Hafta tatili 2 gün olmalıdır.
- Sekiz saatlik işgünü her yerde uygulanmalıdır.
- Sendikasız ve sigortasız işçi çalışanlar cezalandırılmalıdır.
- Sendikaların siyasetle uğraşması serbest bırakılmalıdır.
- Kıdem tazminatı 60 gün olmalıdır.
- Asgari ücret tek işçiye göre değil işçi ailesinin ihtiyaçlarına göre tespit edilmelidir.
- Asgari ücret komisyonu, her yıl toplanmalıdır. Komisyonun kararı geçilirse, geçen ay İlara ait farklar toplam olarak ödenmelidir.
- Tarım — İş kanunu derhal çıkarılmalıdır.
- Tarım işçilerine grev ve sendika hakkı sağlanmalıdır.
- Kadın ve erkek işçilere eşit ücret verilmelidir. Eşit işe eşit ücret ilkesi olmalıdır.
- Çocuk işçiler, çarşılar üzerinde baskılar kaldırılmalıdır.
- İşsizlik sigortası kurulmalıdır.
- Bütün sigorta kurumları birleştirilmelidir.
- Sigorta kurumları işçilerin denetiminde olmalıdır.
- İşkollarının sayısı azaltılmalıdır.
- SIYASAL TALEPLERİMİZ:
- Mücadelemizi engelleyen sıkıyönetim derhal

kaldırılmalıdır.

- Devlet Güvenlik Mahkemeleri kaldırılmalıdır
- Ceza Kanunundaki faşist 141-142 maddeler iptal edilmelidir.
- Siyasal partiler ve dernekler kanunundaki anti-demokratik hükümler iptal edilmelidir.
- 1961 Anayasasında 12 Mart'ta yapılan değişiklikler iptal edilmelidir. Anayasadaki diğer anti-demokratik maddeler değiştirilmelidir.
- Bütün siyasal tutuklular derhal serbest bırakılmalıdır.
- Bütün memurlara ve devlet görevlilerine siyasetle uğraşma hakkı tanınmalıdır. Doğu halkı üzerindeki şoven baskılara son verilmelidir.
- Savaş kısırcılığına ve işkenceye son verilmelidir. Jandarma, komando baskısı kaldırılmalıdır.
- Ülkü ocakları ile diğer faşist kuruluşlar kapatılmalıdır.
- İdam cezası kaldırılmalıdır.
- Seçmen yaşı 18'e indirilmelidir.
- Kapatılmış olan bütün sosyalist, devrimci, ilerici siyasal ve diğer örgütler yeniden açılmalıdır.
- Türkiye, NATO-CENTO, AET RCD, Enerji Ajanı gibi emperyalizmin bütün ekonomik, politik ve askeri örgütlerinden derhal çıkmalıdır.

Burjuvazinin 1 Mayıs'ı amacından saptırmak için yaptığı oyunlar

Sermaye dünyası, ülkemiz işçi sınıfının 1 Mayıs geleneğine sahip çıkmasını engellemek için her yolu denemiştir. Bütün dünya işçilerinin mayası kan ve ateşle yoğrulmuş, nice yığıt, nice adstz «sıra nefesi» lehin omuzları üzerinde, kan bahasına, can bahasına kurulmuş birliğinin, ülkemiz işçi sınıfını da kapsamaması önlemek için çeşitli metodlar kullanmışlardır.

En çok denedikleri yol, Türkiye'de 1 Mayıs'ın tarihçesinde de belirttiğimiz gibi, bilginli işçilere, sosyalistlere yapılan ezilme, işkence, hürre ve mapushaneler olmuştur.

Ama bu, işçi sınıfı devrim ellerini susturacak bir metod olamazdı ve olmadı da. Çünkü, işçi sınıfı devrimcileri bilirdi ki: sömürü ve zulüm cephesi ile mücadele her türlü baskıyı ve zorbalığı göğüslemekten geçer. Ve bilir ki bu mücadelelerin dayanacağı bilimdir, örgütüdür, emekçi halk kitleleridir. Mapus damları, seneler süren hürre ve kürek cezaları devrimcinin, işçi sınıfı dev-

rimcinin sınıma güleridir. Ve bu yoldan, gerçek işçi sınıfı devrimcileri alınlar ak, başları dik çıkarlar ve çıkmışlardır. Sömürücülerin, parabalalarının, 1 Mayıs geleneğinin işçi sınıfımıza yerleşmesini engellemek için yaptığı bu baskıların yanında, 1 Mayıs'ı amacından saptırma çabaları da kavga değildir. Bu çabalardan bazılarını kısaca hatırlatalım:

1925 yılında İzmir'de yapılan İzmir İktisat Kongresine katılan işçi temsilcileri (ki bunlar gerçek temsilcileri sayılmazlardı) 1 Mayıs işçi sınıfının işçi bayramı olarak kutlanmasını ve tatil olmasını istedi. 27 Mayıs 1925'de 1 Mayıs resmî tatil ilan edildi. Ama işçi bayramı olarak değil, Bahar ve Çiçek bayramı olarak. Böylece 1 Mayıs'ı tatil ilan ederek işçilerin, fabrikalarda grevler, toplantılar yapmasını engelliyorlardı. Ayrıca, yaygın bir propaganda, 1 Mayıs'ın Bahar Bayramı olduğu yayılarak kitlelerden 1 Mayıs'ın gerçek anlamı saklanıyordu.

Yine 1 Mayıs'ın anlamını çarpıtmak için yapılan bir oyun da yakın dönemlerde sözde işçi, sözde işveren örgütü Türk-İş tarafından tezgahlanmıştır.

Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt kanununun 1963 yılında kabul edildiği 24 Temmuz günü, İşçi Bayramı ilan edildi. 1 Mayıs unutturulmaya çalışılmıştır. Oysa bu kanunda, bu gün parabalalarını, işçi sınıfımıza açığa ve sefaletle terç etmek için kullandığı «Lokavt», Anayasada olmamasına rağmen yasallaştırılmıştır.

Sömürücülerin, sermaye dünyasının, İşçi Sınıfımızın 1 Mayıs geleneğine sahip çıkmasını önlemek için yaptığı baskılar ve oyunlar da bize bu devrimci geleceğe nasıl sahip çıkamaz gerektiğini göstermektedir.

Grevimiz: 1 Mayıs geleneğinin «Uluslararası» anlamında işçi sınıfımıza maledilmesidir.

Sermayedarlar — Sömürücü parabalaları Bilinlerki Bu devrimci geleceğe mutlaka ve mutlaka, can bahasına, kan bahasına işçi sınıfımıza maledileceklerdir.

Türkiye'de 1 Mayıs'lar

Türkiye'de 1 Mayıs'ı kutlamanın geleneği 1906'lara kadar gidiyor. 1906, 1909, 1910, 1911 yıllarında Üsküp'te diğer Rumeli şehirlerinde, Selânik'te 1 Mayıs'ı kutlama törenleri yapıldığını biliyoruz. 1912'de İstanbul'da küçük bir anma yapılmış, aynı yıl işçi hareketinin güçlü olduğu Selânik'te binlerce işçi 1 Mayıs'ı kutlamıştır. Fakat, 1921 yılına kadarki kutlamaların, daha çok işçi eylemlerini biçiminde olduğu; direnişlere, genel greve dönüşen eylemler olmadığı bilinmektedir.

1921 1 Mayıs'ı İstanbul'da işçilerin, hele Tramvay şirketi, Halic vapurları ve diğer ulaşım işçilerinin işi bırakmalarıyla kutlanmıştır. İşçiler mavi tulumlarını giymişler, kırmızı rozetler takmışlar, Enternasyonal çalmış ve yürüyüş yapılmıştır.

1922 yılı Mayıs'ında, İstanbul, Ankara, İzmir gibi önemli şehirlerde kitle hareketleri olmuş, mitingler yapılmış, İstanbul'da emperyalist işgale rağmen Türkiye İşçi Derneği Beynelmillet İşçi İttihadı gibi işçi kuruluşları yürüyüş yapmışlar işçiler enternasyonal söyleyerek bu yürüyüşlere katılmıştır.

1 Mayıs 1923'de İstanbul, Ankara, İzmir,

Adapazarı'nda kutlanan 1 Mayıs'ta tevkif edilen sosyalistler olmuş, bildiri dağıtıldığı gerekçesiyle İstanbul Beynelmillet İşçi İttihadı kapatılmıştır.

1924 yılında 1 Mayıs'ın kutlanmasına, hele İstanbul'da büyük baskılara engel olunmuştur. Amele Bilgi Merkezi'nde yapılacak istenen kabal resmine bile izin verilmemiş, enternasyonal kaldırılmamıştır. Aydınlik dergisi idarehanesi aranmış, aynı yıl kurulmuş olan Amele Teali Cemiyeti, 1 Mayıs'ta broşür yayımladı diye kapatılmıştır. Ama, Ankara, Adapazarı, İzmir'de 1 Mayıs'ın daha canlı kutlanması mümkün olmuştur.

1 Mayıs 1925'de «Mayıs 1 nedir» brişörü yüzünden Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Partisi Başkanı Dr. Şefik Hüsnü ve diğer sosyalistler hakkında dava açılmış, bu dayanışma sürecunda altı kişi 7 yıl, altı kişi 10 yıl, dört kişi 15 yıl üzerenden küreğe mahkum edilmiştir.

1923 İzmir İktisat Kongresinde, burjuvazi 1 Mayıs'ı saptırmak için, o kongreye katılan sözde işçi temsilcilerinin talebini tahrif ederek

1 Mayıs'ı, Bahar Bayramı ve tatil ilan etmiştir.

Daha sonraki yıllarda da, işçi sınıfımız 1 Mayıs'ı bütün baskılara ve saptırma isteklerine rağmen kutlamıştır. 1927 yılında 2 bini aşkın işçi İstanbul'da işi terkederek 1 Mayıs gösterilerine katılmıştır. 1928'de 1 Mayıs'ın kutlanmasını engellemek için 30 Nisan gecesi polis İstanbul, İzmir, Adana'da işçi semtlerine baskınlar yapmış, 1 Mayıs bildirilerinin yayılmasını engellemek istemiştir.

Daha sonraki yıllarda ise sermayenin, sömürücülerin, egemen sınıfların 1 Mayıs'ı unutturma, engelleme çabaları daha da artmıştır.

Hele 1960 öncesinde, her 1 Mayıs'ta bilginli işçilerin, sosyalistlerin nezareti altınmaları geleneğe haline getirilmiştir. Ama yine de işçi sınıfının 1 Mayıs'ı kendi günü olarak kutlama hakkı engellenememiştir.

1975 yılında, 1 Mayıs'ı kutladık işçi sınıfının sahil bayrağını yücelten bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm için mücadele eden işçi sınıfı devrimcilerinin anıları, mücadelemize rehberlik etmektedir.